

Eduskunnan liikenne- ja viestintävaliokunta

Lausuntopyyntö 17.12.2020, VNS 6/2020 vp

Valtioneuvoston selonteko eduskunnalle - Suomen kestävän kasvun ohjelma

Elisa Oyj lausuu kunnioittaen lausuntopyyntöön seuraavaa:

Yleistä

EU:n elpymistukivälineen varojen kohdentamisen painopisteitä ovat digitalisaation vahvistaminen ja vihreä siirtymä.

ICT-alalla ja digitalisaatiolla on suuri rooli kestävän kehityksen toteuttamisessa ja yhteiskunnan toimintatapojen muuttamisessa ympäristömyönteisemmäksi. Palvelujen muuttuessa digitaalisiksi voidaan vähentää päästöjä sekä optimoida logistiikkaa ja tuotantoa niin energian käytön kuin materiaalien suhteen. Tekoälyn ja muun digitaalisuuden kautta voidaan toimia resurssiviisaammin sekä lisätä materiaalien ja tuotteiden kiertotaloutta.

EU-elvytyspaketin mahdollisia käyttökohteita

Digitalisaation vahvistamiseksi tulee tukea julkishallinnon ja yritysten digitalisaatiohankkeita, investoida tutkimukseen, kehitykseen ja innovaatioihin sekä panostaa asiakaslähtöisiin sähköisiin palveluihin. Konkreettisia toimia on hyvin esitetty **liikenne- ja viestintäministeriön lokakuussa 2020 julkaistussa ”Digiloikasta vauhtia uuteen kasvuun ja hyvinvointiin” -työryhmäraportissa.**

Digipalveluiden käyttöönotossa on keskeistä, että julkinen hallinto ei itse niitä tee, vaan hankkii digipalveluita markkinoilta kilpailutusten kautta.

Laajakaistayhteydet

Selonteossa Suomen kestävän kasvun ohjelmasta ”Kestävän infrastruktuurin ja digitalisaation vahvistaminen” -kohdassa linjataan, että **huippunopeat yhteydet tulisi toteuttaa teknologianeutraalisti ja että tavoitteena on, että Suomesta tulee ensimmäinen maa, jossa 5G tavoittaa kaikki taloudet.**

Edellä oleva on hyvin ja perustellusti linjattu. Me olemmekin jo hyvällä tiellä tätä tavoitetta kohti. Esimerkiksi Elisa on avannut 5G-verkon jo 64:lle paikkakunnalle.



Kokonaisuudessaan Elisan 5G-verkon alueella asuu jo yli 2 miljoonaa suomalaista.

Suomen edistysellinen ja kansainvälisestikin palkittu laajakaista- ja taajuuspolitiikka on mahdollistanut suomalaisille erinomaiset verkot ja maailmaan suurimman mobiilidatan käytön.

Suomalaisten tietoliikenneverkkojen laatu on erinomainen ja asiakashinnat ovat hyvin edullisia. Suotuisan laajakaistapolitiikan jatkuminen ja Suomen 5G:n edelläkävijyys edellyttävät sitä, että **laajakaistayhteyksien rakentaminen jatkossakin perustuu asiakastarpeeseen, kysyntään ja markkinaehtoiseen rakentamiseen.**

Kuten selonteossakin linjataan, laajakaistarakentamisessa julkista rahoitusta tulee kohdentaa ainoastaan alueille, joille ei markkinaehtoisesti synny tarjontaa. Julkisen tuen tulee olla myös aidosti **teknologianeutraalia eli tasavertaisesti niin kiinteää kuin langatonta laajakaistaverkkoa kohtelevaa**, jotta tuki ei aiheuta markkinavääristymiä.

Arvioitaessa EU-elvytysvarojen suuntaamista laajakaistatukilain kautta on edellä mainitut seikat huomioitava ja kohdennettava mahdollista rahoitusta maltillisesti. Liian suuri julkinen rahoitus voisi vaarantaa käynnissä olevan Suomen kannalta myönteisen kehityksen.

Laajakaistatukilain lisäksi tulee hakea myös muita malleja, joilla EU-elvytysrahaa voitaisiin kohdentaa laajakaistayhteyksien kehittämiseen.

EU korostaa 5G-yhteyksien edistämistä. 5G-teknologia onkin kustannustehokas tapa rakentaa kotitalouksille sekä yrityksille nopeita laajakaistayhteyksiä. Lähivuosina tullaan siirtämään mobiiliverkkojen taajuuskaistaa huomattavasti 5G-käyttöön, mikä tulee merkittävästi parantamaan datanopeuksia myös haja-asutusalueilla.

Junakuuluvuus ja älyliikenne

VR ja teleyritykset ovat perustellusti esittäneet junien laajakaistayhteyksien parantamista EU:n elpymisrahoituksen avulla. Tämä olisi erittäin kannatettavaa. Voidaanhan radanvarren mobiiliyhteyksiä kehittämällä yhtäaikaaisesti vahvistaa Suomen asemaa digiratkaisujen edelläkävijänä ja samalla tukea suomalaisten liikkumista mahdollisimman ympäristöystävällisesti. Junayhteyksien laajempi käyttö kasvattaa myös työssäkäyntialuetta, mikä on hyvä koko yhteiskunnan kannalta.



Junamatkustajien laajakaistayhteyksien parantamisen lisäksi **EU-elvytyspakettirahoitusta voitaisiin kohdentaa 5G-yhteyksiin valtateillä älyliikenteen tukemiseksi.**

Kotitalouksien ja pk-yritysten "digiseteli"

Hyvä EU-elvytysrahoituksen käyttökohde voisi olla myös **kotitalouksien "digiseteli"**, jonka käyttö voitaisiin suunnata laajakaistanopeuksien kasvattamiseen, palveluneuvontaan, tekniseen käyttötukeen, yms. helppoa digitaalista arkea tukemaan.

Vastaavasti EU-elvytysrahoituksen hyvä käyttökohde voisi olla myös pk-yritysten "digiseteli" (vrt. nykyinen pk-yritysten innovaatioiseteli). Pk-yritykset voisivat käyttää "digiseteliä" esim. yrityksen digi-infran modernisointiin ja uusien digitaalisten palveluiden tuotteistamiseen.

Lopuksi

EU:n elpymisvarojen jakamisessa on tärkeää pitää huoli siitä, että **yhteiskunta on jatkossakin digikehityksen mahdollistaja ja yritykset sen toteuttajia** ja että **markkinaehtoisuus** ja **kysyntävetoisuus** pysyvät jatkossakin digialan menestyksen vetureina.

Kunnioittavasti

ELISA OYJ

Jyri Järvihaavisto
Yhteiskuntasuhdejohtaja

